

ALS JE EEN BEERPUT OPENTREKT!

door Jos Engelen

Op de hoek van de Kapoenstraat en de Witmakersstraat in Maastricht, grenzend aan het klooster van de zusters Reparatricen, werd in april 1990 een beerput met koepelgewelf gelegegd. Naast opmerkelijk glaswerk werden er ook aardewerk en tal van pijpfragmenten aangetroffen.

Daar de bouw op het opgravingssterrein reeds gestart was, had het opgravingssteam van de Archeologische Dienst van Maastricht ternauwernood de gelegenheid de vondsten te bergen, waardoor het nauwkeurig inzamelen en zeven van de vulling bemoeilijkt werd. Desondanks is het gelukt naast een ongeschonden volledig exemplaar (H2) een viertal pijpen volledig te reconstrueren (G-H-K-K1) en een groot aantal andere nagevoeg compleet te maken.

Qua model/type en datering is deze vondst van rond de vijftig koppen in twee delen te onderscheiden:

1. *Dubbelconische modellen* uit de periode 1640-1680 (A-B-C-D-E), waarbij exemplaar L reeds de overgang naar het trechtermodel laat zien.

Exemplaar B heeft een vrijwel platte hiel, en de andere hieltjes dragen Tudorrozen in verschillende uitvoeringen.

Exemplaar A heeft een driedubbele ruitversiering met fleur de lis als steeldecoratie. Radering is geheel of rudimentair aanwezig; alle zijn gebotterd en mooi getremd.

Exemplaar C is volledig geglaasd. Geen van de aanwezige hielmerken is naar een tot op heden bekende pijpenmaker uit Maastricht te herleiden. De steellengte van deze pijpen is rond de 35 cm geweest.

2. *Trechtersvormige modellen* uit de periode 1670-1750 van de groffe soort, weinig tot geen radering en alle ongeglaasd.

De exemplaren G, H en J hebben zijreliëfs waarbij de staande en zittende eekhoorn tot op heden zeker in Maastricht niet bekend was. Het bloemmotief op de steel bij exemplaar I, reeds bekend uit vorige vondsten, is zeer onscherp en matig getremd.

Een vreemde eend in de bijt vormt exemplaar O, een gedrongen dubbelconisch model van rond 1640, waarvan de zeskantige steel op 10,2 cm vanuit de hiel overgaat in een ronde steel.

